

Szabadtéri tüzek megelőzése

Az egyre enyhébb időjárásnak köszönhetően napról napra többen választanak szabadtéri programot és tevékenységet. Ezek során fokozott figyelmet kell fordítani a tűzvédelmi szabályok betartására, hiszen minden év tavaszán visszatérő problémát jelentenek a szabadtéri tüzek, ugrásszerűen megnő az ilyen típusú esetek száma. Különböző okokból gyulladhatnak meg erdők, mezők és tarlók, de a számok azt mutatják, hogy a legtöbb eset emberi gondatlanságra vezethető vissza. A katasztrófavédelem és az Országos Tűzmegeelőzési Bizottság éppen ezért kiemelt feladatként kezeli a vegetációtüzek megelőzését, az ezzel kapcsolatos figyelemfelhívást és tájékoztatást.

Az elmúlt évben országsszerte valamivel több mint hétezerszer kellett a katasztrófavédelem tűzoltó egységeinek szabadtéri tűzhöz vonulniuk, ezek közül csaknem 4600 alkalommal erdő- és vegetációtűzhöz. Összehasonlításképp, 2012-ben 22 ezer szabadtéri tűzesethez riasztották a tűzoltókat országsszerte. A jelentős mértékű csökkenés a csapadékosabb tavalyi időjárás mellett az intenzív hatósági ellenőrzéseknek tudható be. A legtöbb szabadtéri tűz 2013-ban Borsod-Abaúj-Zemplén, Pest és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében keletkezett.

A szokatlanul korán jött jó időnek köszönhetően már megkezdődött az avar és a növényi hulladékok égetésének időszaka is, ezeknél is fontos a fokozott odafigyelés, hiszen a felügyelet nélkül hagyott tűz könnyen továbbterjedhet és életveszélyt jelentő, vagy súlyos kárt okozó tüzek forrásává válhat. Soha nem szabad felügyelet nélkül égetni, és minden esetben gondoskodni kell a lángok eloltásáról. A szabad területen történő tűzgyújtás, továbbá a tarló és a növényi hulladékok égetésének tűzvédelmi előírásait az Országos Tűzvédelmi Szabályzat tartalmazza.

A helyi tűzmegeelőzési propagandamunka hatékonysága érdekében az Igazgatóság összefoglalta az égetésre vonatkozó jogszabályi előírásokat.

Mikor van lehetőség az égetésre? – általános jelleggel TILOS!

A kérdéskör pontos megértésére külön kell választani a belterületen, illetve a külterületen történő égetés jogszabályi környezetét.

A főszabály alól több jogszabály teszi lehetővé a növényi hulladék égetését, bizonyos **feltételek teljesülése esetén!**

A tűzgyújtással, tűzgyújtási tilalommal és a mezőgazdasági hulladék égetésével kapcsolatos jogi szabályozás kereteit a *környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény* (a továbbiakban: Kvt.) levegő védelméről szóló rendelkezései, továbbá a *levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet* (továbbiakban: 306/2010. Korm. r.) szabályozza.

1) Belterületen - avar és kerti hulladék égetése

A 306/2010. Korm. r. 27. § (2) bekezdése alapján *„Hulladék nyílt téri, vagy a hulladékok égetésének feltételeit rögzítő jogszabályban foglaltaknak nem megfelelő berendezésben történő égetése, a háztartásban keletkező papírhulladék és veszélyesnek nem minősülő, kezeletlen fahulladék háztartási berendezésben történő égetése kivételével tilos. Nyílt téri hulladékégetésnek minősül, ha a hulladék - az elemi kár kivételével - bármilyen okból kigyullad.”*

A Kvt. 48. § (4) bekezdés b) pontja értelmében a települési önkormányzat képviselőtestülete önkormányzati rendeletben szabályozza a háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésre vonatkozó egyes sajátos, valamint az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályokat. Az

önkormányzati rendeletben szabályozott időszakokról és feltételekről az önkormányzattól kell érdeklődni, mely nem lehet ellentétes a jogszabályi környezet rendelkezéseivel.

Kerti égetés tűzvédelmi szabályai:

- kizárólag szélcsendes időben végezhető az égetés; ha feltámad a szél, annak erősségétől függően a tüzet, azonnal el kell oltani,
- a kerti hulladékot csak olyan helyen és területen szabad égetni, ahol az égetés és annak hősugárzása a személyi és vagyonbiztonságot nem veszélyezteti, vagyoni és környezeti kárt nem okoz,
- a tűz őrzéséről és veszély esetén annak eloltásáról a tűz gyújtója köteles gondoskodni,
- az öltözet a szabadtéri tűz tulajdonságaihoz igazodjék (kerülni kell a bő, lebegő ruházatot, a tűz közelségét),
- a tűz helyszínén olyan eszközöket és felszereléseket kell készenlétben tartani, amelyekkel a tűz terjedése megakadályozható, illetőleg eloltható. (lapát, kerti csapra szerelt locsolótömlő),
- az égetés befejezésével a tüzet el kell oltani és a parázslást meg kell szüntetni,
- az égetendő kerti hulladék nem tartalmazhat semmilyen más kommunális, ipari eredetű, illetve veszélyes anyagot tartalmazó hulladékot.

Kerti sütés szabályai:

- kizárólag szélcsendes időben végezhető a sütés, ha feltámad a szél, annak erősségétől függően a tüzet azonnal el kell oltani,
- akkora tüzet szabad csak rakni, amit a rendelkezésre álló eszközökkel, erővel el lehet oltani (legyen készenlétben víz, vödör, homok, lapát),
- az összegyűjtött égetnivalót lehetőleg egy gödörben, vagy süllyesztett vashordóban, esetleg műszakilag megfelelően kialakított sütőhelyen kell elhelyezni, vagy körbe kell árkolni a tűzgyújtás előtt,
- a sütőhely kialakításánál fogva a környezetre tűzveszélyt ne jelentsen (szakszerűen kivitelezett égéstermék elvezetés, éghető anyagtól mentes környezet),
- a sütési hely megválasztásánál számolni kell a kedvezőtlenül változó széliránnyal, tovább tekintettel kell lenni arra, hogy a szél erősségének változása a láng nagyságát, irányát jelentősen befolyásolja, illetve a felroppenő nagy távolságra elszálló izzó zsarátnokokra,
- TILOS a tüzet őrizetlenül hagyni,
- a gyerekeket ki kell oktatni a tűz veszélyeire (a parázssal, tűzzel való pajkosság veszélyeire fel kell hívni a figyelmet és meg kell tiltani),
- a szabadtéri főzéshez, sütéshez, grillezéshez használt eszközök stabilan kerüljenek megtelepítésre (a felboruló sütőhely égési sérülést okozhat, illetve a felboruló grillből a kiszóródó izzó faszén szintén gyújtási veszélyt jelenthet),
- az égetés, sütés befejeztével a tüzet el kell oltani, úgy hogy a tűz ne gyulladjon vissza, (a parázsló részeket vízzel le kell locsolni, vagy homokkal, földdel összefüggően le kell fedni és várni, amíg a teljes füstölgés, gőzölgés megszűnik.)
- meg kell győződni arról, hogy nem maradt izzó, parázsló anyag, mert az tűzveszélyt jelent.

2) Az égetés feltételei külterületre vonatkozóan

a) Növényegészségügyi okból

A 306/2010. Korm. r. 27. § (3) bekezdése alapján a „lábon álló növényzet, tarló és növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék nyílt téri égetése tilos.”

A védett és fokozottan védett életközösségekre vonatkozó korlátozásokról és tilalmakról szóló 67/1998. (IV. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 67/1998. Korm. r.) állapít meg speciális szabályokat. A 67/1997. Korm. r. 7. §-ának (4) bekezdése értelmében „*az erdőterületen található védett növénytársulásokban a teljes talaj-előkészítés és a vágásterületen az égetés csak növény-egészségügyi indokból vagy természeti kár megelőzése, illetve elhárítása miatt végezhető.*”

Tehát a 306/2010. Korm. r. 27. § (2) bekezdése általános jelleggel

- **megtiltja hulladék nyílt téri égetését,**
- **valamint a (3) bekezdés a tilalmat kiterjeszti a lábon álló növényzet, tarló illetve növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék (továbbiakban: **növényi hulladék**) égetésére is.**

Továbbá az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 48. §-a alapján a növények és **növényi termékek egyes károsítói behurcolásának, elterjedésének és felszaporodásának megakadályozása, kártételének csökkentése, felszámolása érdekében, az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv fertőtlenítést, megsemmisítést rendelhet el, amelynek érdekében meghatározott szerek, eszközök, illetve eljárások alkalmazását előírhatja vagy betilthatja.**

Az illetékes hatóság gyakorlatában előfordul, hogy a fertőzött növények maradványainak égetéssel való megsemmisítését elrendeli, de erről az ország egészére, vagy meghatározott területére kiterjedően intézkedik.

Erre a döntésre jelen időszakban intézkedés ez idáig nem történt, ezért bármilyen növényi hulladék égetése TILOS!

b) Természeti területen – gyepek, nád

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 21. § (1) bekezdésének b) pontja szerint természeti területen a felügyelőség engedélye szükséges „*a gyepek, valamint a nád és más vízinövényzet égetéséhez.*”

Mivel ez idáig a környezetvédelmi felügyelőség nem adott ki ilyen engedélyt, ezért jelen időszakban természeti területen is bármilyen növényi hulladék égetése TILOS!

c) Erdőben és 200 m-es körzetében

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Etv.) az erdőben és annak kétszáz-méteres körzetében való tűzgyújtást és annak kivételeit szabályozza.

Az Etv. 65. § (1) bekezdése alapján „*erdőben tűz gyújtására és fenntartására - az erre a célra kijelölt helyek kivételével - csak az erdőgazdálkodó, annak hiányában az erdő tulajdonosa írásbeli engedélye birtokában levő személy jogosult.*”

A kivételek:

- vágástéri hulladék égetése az erdőgazdálkodó által,
- erre a célra kijelölt és tűzvédelmi szempontból megfelelő kijelölt tűzrakó helyen kialakított,
- mészégető és faszénégető helyen.

Az Etv. 67. § (1) bekezdése alapján fokozott tűzveszély esetén az erdő határától számított kétszáz méteren belüli területre a miniszter - átmeneti időre - **általános tűzgyújtási tilalmat rendelhet el.**

Az Etv 65. § (5) bekezdése alapján **„tilos tüzet gyújtani erdőben, valamint annak kétszáz méteres körzetében lévő külterületi ingatlanokon a fokozott tűzveszély időszakában.”**

Tehát a tűzgyújtási tilalom elrendelése a kivételekre is vonatkozik!

Az erdők tűz elleni védelméről szóló 4/2008. (VIII. 1.) ÖM 12. §-a az erdőterület vonatkozásában szabályozza az égetési feltételeket beleértve a tűzgyújtási tilalom időszakát is, melynek teljesülését az MgSzH területi szerve és az illetékes tűzoltóság ellenőrzi.

Amennyiben az égetés feltételei a fenti jogszabályi környezet illetve hatósági engedélyek alapján adottak, akkor az élet- és vagyonbiztonságot szem előtt tartva az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 28/2011 (IX. 6.) BM rendelet alábbi előírásait kell betartani:

- A tervezett égetés helyét, időpontját és terjedelmét a megkezdés előtt **legalább 24 órával** az illetékes hivatásos önkormányzati tűzoltóságnak **írásban be kell jelenteni.**
- A tarlóégetést a learatott gabonáblákon úgy kell végrehajtani, hogy a tűzterjedés irányában a hasznos vad elmenekülhessen.
- A tarlónak minden oldalról egyidejűleg történő felgyújtása tilos.
- Az égetéshez csak a tarlómaradványok használhatók fel.
- A szalmát elégetéssel megsemmisíteni, lábon álló gabonátábla mellett tarlót égetni tilos.
- A növényi hulladékok a hernyófészkeket és az arankafoltokat, csak a helyszínen szabad elégetni.
- Tarló- vagy a növényi hulladékégetés csak úgy végezhető, hogy az a környezetre tűz- és robbanásveszélyt ne jelentsen.
- A tarlót, illetve az érintett szakaszokat az égetés megkezdése előtt legalább 3 méter szélességben körül kell szántani, és az adott területen az apró vadban okozható károk elkerülése érdekében vadriasztást kell végrehajtani.
- A fasorok, facsoportok védelmére a helyi adottságoknak megfelelő, de legalább 6 méteres védősávot kell szántással biztosítani.
- A tarlóégetést 30 ha-nál nagyobb területen szakaszosan kell végezni, és csak az egyik szakasz felégetése után szabad a másik szakasz felégetéséhez hozzáfogni.
- A tarlóégetés időtartamára tűzoltásra alkalmas kéziszerszámmal (ásó, ásólapát, lapát, szikracsapó) ellátott, **megfelelő létszámú, kioktatott személy** jelenlétéről kell gondoskodni, és legalább egy traktort ekével a helyszínen készenlétben kell tartani.
- **A tarló- vagy a növényi hulladékégetés célját szolgáló tüzet őrizetlenül hagyni tilos, és veszély esetén, vagy ha a tűzre már szükség nincs, azt azonnal el kell oltani.**
- A tarló- vagy a növényi hulladékégetés befejezése után a helyszínt gondosan **át kell vizsgálni és a parázslást, izzást - vízzel, földtakarással, kéziszer-számokkal stb. - meg kell szüntetni.**

Ez 2013. év januárjától szigorodtak a jogszabályi előírások a szabad téri tüzek visszaszorítására érdekében. A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 5. §-a a földhasználó részére hasznosítási, ideiglenes hasznosítás, mellékhasznosítás kötelezettséget ír elő.

- A földhasználó köteles a **termőföldet művelési ágának megfelelő termeléssel hasznosítani, vagy termelés folytatása nélkül a talajvédelmi előírások betartása mellett a gyomnövények megtelepedését és terjedését megakadályozni (hasznosítási kötelezettség).**
- Szőlőt és gyümölcsöst a művelési ágának megfelelő termeléssel kell hasznosítani.

- Ha a termőföld más célú hasznosítását engedélyezték, a földhasználó köteles a termőföld engedélyezett célú felhasználásáig a hasznosítási kötelezettségét teljesíteni (ideiglenes hasznosítás).
- A földhasználó köteles a termőföldnek nem minősülő ingatlanon a növényzet gondozását rendszeresen elvégezni, ha ez az ingatlan más célú hasznosításának megfelelő területfelhasználást nem akadályozza, illetőleg nem korlátozza (mellékhasznosítás).
- A fentieket az ingatlanügyi hatóság rendszeresen ellenőrzi. Mulasztás esetén az ingatlanügyi hatóság földvédelmi bírsággal sújtja a földhasználót. Ha a földhasználati nyilvántartásban nincs bejegyzett földhasználó, a földvédelmi bírságot a tulajdonossal szemben kell kiszabni.

A tűzvédelmi hatóság tűzvédelmi bírsággal sújtja azon termőföld használót, aki termőföld hasznosítási, vagy mellékhasznosítási kötelezettségének **nem tesz eleget** (pl.: termelés folytatása nélkül a talajvédelmi előírások betartása mellett a gyomnövények megtelepedését és terjedését nem akadályozza meg). A kiszabott tűzvédelmi bírság összege 60.000 – 200.000 Ft-ig terjedhet.

A tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről, a tűzvédelmi bírságról és a tűzvédelemmel foglalkozók kötelező élet- és balesetbiztosításáról szóló 259/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet 8. § (2) bekezdése alapján a **tűzvédelmi bírság** ugyanazon tényállás mellett - az azonnal megszüntethető szabálytalanságok kivételével - a tűzvédelmi bírságot kiszabó jogerős határozat közlését követő **két hónap elteltével szabható ki ismételten**.

Tűzvédelmi szabálytalanság	Tűzvédelmi bírság legkisebb mértéke /Ft/	Tűzvédelmi bírság legnagyobb mértéke /Ft/
1. Tűzvédelmi előírás megszegése, ha az tüzet idézett elő.	100 000	1 000 000
Tűzvédelmi szabály megszegése, ha az tüzet idézett elő		
2. és az oltási tevékenységben a tűzoltóság beavatkozása is szükséges.	200 000	3 000 000
A termőföld védelméről szóló törvényben előírt		
3. hasznosítási, vagy mellékhasznosítási kötelezettség		
elmulasztásával a tüzesetek megelőzéséről nem	60 000	200 000
gondoskodik.		

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tűzmegelőzési Bizottság felhívja a lakosság figyelmét, hogy az égetéssel kapcsolatban a jogszabályi előírásokat minden esetben tartsák be, folyamatosan figyeljék, van-e érvényben az adott területen tűzgyújtási tilalom, és felelősségteljesen, kellő gondossággal járjanak el, tartsák szem előtt, az égő terméket a természetben eldobni tilos! Előzzük meg közösen a szabadtéri tüzek kialakulását!

Az Országos Tűzmegelőzési Bizottság megbízásából készült kisfilmet az alábbi linkre kattintva tekintheti meg:

http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=press_video_index2&vid=32

A szabadtéri tüzekkel, erdőtüzekkel és a tűzgyújtási tilalommal kapcsolatos tudnivalókért keresse fel a www.katasztrofavedelem.hu, vagy a www.nebih.hu oldalakat!